

על חישוב הערכים הגנטיים באפריל '99

דניאל הוכמן
שה"מ – משרד החקלאות,
תרם הערות חיים שטורמן – "און"

אומדן הערכים הגנטיים של הפרים והפרות מחושב פעמיים בשנה: באוקטובר ובאפריל. עמלים על המלאכה דר' יהודה ולר, אפרים עזרא ומערכת ספר העדר. ובכן אביב הגיע... פסח בא ואתו חישובים חדשים על ערכים גנטיים, מה שמכונה "לוח קיץ". חישוב הערכים הגנטיים כרוך תמיד בצפייה, יש הפתעות, יש אכזבות, יש גם ערכים שלא משתנים וזה טוב, כי זה אומר שהאומדן הקודם היה, כנראה, בסדר. מה חדש בתחום האומדנים? איזה בשורות התקבלו? כרגיל יש פרים צעירים שבנותיהם נכנסו לתחלובה ולכן בפעם הראשונה יש להם אומדן גנטי. נקדיש להם פרק מיוחד. יש פרי חו"ל שבפעם הראשונה מחושב להם

הפר	ק"ג חמ"מ (PD96) לפי חישוב קיץ 99	ק"ג חמ"מ (PD96) לפי חישוב חורף 98	מיקום בלוח קיץ 99	מיקום בלוח חורף 98
גופי	796	1003	1	1
פצפון	749	740	2	3
מגף	736	743	3	2
פליז	718	722	4	4
בוילר	696	712	5	5
בול	648	701	6	6

הנה לוח הפרים הצעירים הבולטים שמחושב להם אומדן הורשה בפעם הראשונה:

הפר	אב הפר	PD96	א.ה. חלב	א.ה. % שומן	א.ה. ק"ג שומן	א.ה. % חלבון	א.ה. ק"ג חלבון	עטין כללי	ציון כללי
מועד	מסקוט	672	181	0.12	17.7	0.10	15.2	104	101
קפל	קפטן	628	67	0.19	20.6	0.12	14.1	98	99
סשה	מאוונטן	622	62	0.11	12.5	0.14	15.4	105	105
פלין	פלור	547	-94	0.21	17.1	0.14	11.1	100	99
מסוף	מסטר	532	104	0.03	5.8	0.15	17.5	93	94
קשר	קאי	531	570	-0.02	-2.7	0.04	20.9	102	101
קטש	קליטוס	497	366	-0.02	9.3	0.04	15.6	97	100
סידון	סינבד	488	63	0.19	21.0	0.10	11.3		

כזה. אבל, ככל שיהיה לנו יותר מידע, כך החישובים של ערכו הגנטי של פר כלשהו יתבססו על יותר נתונים וסביד להניח שאז האומדן הגנטי יתקרב יותר לערך הגנטי "האמיתי".

החישובים שמוצגים להלן לוקחים בחשבון את השינוי שחל בערך הגנטי של 100 הפרים הראשונים ב-PD96, לעומת חישוב אוקטובר. נתחיל בקפיצות. אלה 6 הפרים שעלו יותר באומדן ההורשה לק"ג חמ"מ טיפות מאז החישוב הקודם. אף אחד מהפרים האלה לא היה בלוח החורף. ועכשיו לנפילות:

פר	מספר	PD96 לפי חישוב אוקטובר 98	PD96 לפי חישוב אפריל 99	שינוי לעומת החישוב הקודם
מסוף	3529	212	532	+320
פרצוף	3447	207	417	+210
ג'סמרק°	5167	338	535	+197
גוף	3544	352	517	+165
פורץ	3443	480	610	+130
פנשו	3290	301	428	+127

° פר חו"ל.

ועכשיו לנפילות:

אלה 4 הפרים שירדו הכי הרבה לעומת החישוב הקודם.

פר	מספר	PD96 לפי חישוב אוקטובר 98	PD96 לפי חישוב אפריל	שינוי לעומת החישוב הקודם
גופי	3304	1003	796	-207
מריל°	5172	581	467	-114
דילר	3379	697	629	-68
שגרן	3175	520	459	-61

° פר חו"ל

איתנים כסלע

יש פרים שהם כמו יין: משתבחים עם הזמן. יש פרים כאלה שככל שהזמן עובר צריך פשוט להוריד את הכובע בפניהם: כזה הוא **פצפון** שעל אף גילו לא מוותר על מקומו בצמרת. הוא תופס את המקום השני בלוח עם 749 ק"ג חמ"מ, ושומר על ערכו מאוקטובר. בנוסף, יש עוד פר שכל פעם שנערך חישוב חדש עולה עוד קצת באומדן ההורשה (PD96):

8 הפרים הצעירים שצוינו, 6 הם בני פרי חו"ל, כשפלין (בן פלור) וסידון (בן סיגנד) הם נציגי האבות המקומיים.

מועד, קפל, ששה ופלין הם בהחלט פרים בעלי נתונים מעניינים מאד: בינוניים בחלב, גבוהים במוצקים וטובים בשיפוט. זה היום הרכב מנצח!

קפיצות ונפילות

אנו כבר למודי נסיון: האומדנים הגנטיים הם, בדיוק כפי שהשם אומר, אומדנים. האמת לאמיתה לגבי הערך הגנטי של הפר לא נדע אותה אף פעם באופן מדויק, בעצם אין דבר

היורד הגדול הוא לא אחר מאשר אלוף הלוח, **גופי**, שהתחיל לקבל בנות מהיבול השני, זאת אומרת פרות שהן תוצאה מכניסת גופי ללוח כפר נבחן וביצוע אלפי הזרעות עם זרמתו. מזל שהוא היה בערך כל כך גבוה שאפילו לאחר אובדן של 200 ק"ג חמ"מ הוא ממשיך להוביל את הלוח. אגב, מבחנו הראשון על סמך בנותיו מהיבול הראשון היה 750 ק"ג חמ"מ.

סיר עם 10,104 רשומות והישנות של 99%. סיר קפץ הפעם באופן משמעותי מ-477 ק"ג חמ"מ בחישוב אוקטובר ל-559 ק"ג חמ"מ באפריל עד כאן חלק ראשון בנושא "חישוב הערכים הגנטיים". ההמשך בחוברות הבאות.

99, עליה של 82 ק"ג. השלישי בחבורת המתמידים הוא **סינבד**, שכבר הגיע ל-14,569 רשומות (הישנות של 99%) וזכה לחמ"מ טיפוח של 526 ק"ג, לעומת 484 ק"ג במבחן הקודם.